

Medovite rastline: Srebrna lipa

(Tilia tomentosa Moench)

MARTIN BAJC, univ. dipl. inž. gozdarstva

Še eno medovito drevo, ki izvira iz balkansko-panonskega prostora, je srebrna lipa. Drevo je zelo podobno navadni lipi in lipovcu, ki raste tudi pri nas, ima pa tudi svoje posebnosti. Najlaže jo prepoznamo po listih, ki so podobne oblike kot listi navadne lipe. Na spodnji strani pa ves čas ostanejo intenzivno srebromebele barve in od tod tudi njeno ime. Srebrna lipa doseže višino do 30 m in ni tako bujna kot naša navadna lipa. Razvije pravilno, širokostožčasto krošnjo, s poševno navzgor rastočimi vejami.

Cveti v začetku julija, nekoliko pozneje kot naši vrsti. Cvetovi so rumenobeli, izjemno dišeči, sestavljeni iz petih venčnih in petih časnih listov. Navadno je 5–10 cvetov združenih v socvetje, katerega pecelj ima rumen ovršni list, ki opravlja nalogo letalnega organa. Plodovi so drobni oreški, dolgi do 8 mm, po površini zelo puhasti in navadno petrobi.

Srebrna lipa je razširjena po vsem Balkanskem polotoku, na jugu do Grčije, na severu do Hrvaške, Madžarske, na vzhodu jo najdemo v Romuniji, v zahodnem delu Ukrajine, na jugovzhodu pa sega do Male Azije. Ne sestavlja svojih sestojev, ampak skupaj z drugimi vrstami raste v mešanih gozdovih hrasta, be-

lega gabra, kostanja, malega jesena in bukve. Pri nas ne raste naravno, je pa precej razširjena kot okrasno drevo po parkih in drevoredih. Če nismo dovolj pozorni, jo na prvi pogled kaj hitro zamenjamo z našima vrstama.

Potrebuje globoka, sveža tla na karbonatni podlagi, dobro raste tudi na precej peščenih tleh. Je toploljubna vrsta in dokaj dobro prenaša tudi vročino, sušo in onesnažen zrak, zato je primerna za saditev v mestih.

Med cvetenjem srebrna lipa privablja veliko število čebel in drugih žuželk, ki se hranijo z nektarjem. Potencialni donos medu na hektar površine je zelo visok, saj ga ocenjujejo kar na 1200 kg/leto. Po nekaterih podatkih so v suhih letih pod drevesi odkrili padle čebele, ki so bile »prijane« oziroma paralizirane, zato sumijo na metabolizem sladkorjev. Druga razlaga za ta pojav naj bi bila izčrpanost čebel na obilni in dokaj pozni nektarni paši, ki jo daje ta vrsta lipe. Tega pojava pri nas še niso opazili.

Če v prvi polovici julija v kakem parku še opazite zelo dišeče in cvetoče drevo, ki je podobno navadni lipi, pogledajte njegove liste. Če opazite, da so spodnje listne ploskve srebromebele barve, boste vedeli, da je pred vami srebrna lipa.

Mlada srebrna lipa (Foto: Matjaž Mastnak)

Listi srebrne lipe (Foto: Matjaž Mastnak)